

Bildsymboler för många fler

- ett nationellt utvecklings-
och standardiseringsprojekt
för ökad tillgänglighet genom
konceptet Design för alla

Bakgrund

I FN:s femte standardregel slås det fast att medlemsländerna ska arbeta för att göra såväl fysisk miljö, information som kommunikation tillgänglig för alla, oavsett eventuella funktionsnedsättningar.

Regeringens nationella handikappolitik för demokrati och delaktighet utgår från allas rätt till delaktighet, värdighet och självbestämmande. Det kräver att samhället och den omgivande miljön är tillgänglig för alla.

Den handlingsplan som riksdagen antog i maj 2000, definierar konkreta delmål för att uppnå både ett tillgängligt Sverige och bättre bemötande.

Arbetet för att förbättra tillgängligheten pågår inom olika samhällsområden, men fortfarande finns det mycket kvar att göra, bland annat när det gäller bildsymboler. I det svenska samhället används bildsymboler i den publika miljön i stor utsträckning för att förmedla information.

Bildsymboler finns på flygplatser, på tågstationer, på bussterminaler, i offentliga byggnader med mera. Symbolerna har den fördelen – om de är rätt utformade – att de underlättar tillvaron för medborgarna. Bildsymbolerna varierar i utformning mellan olika sektorer i samhället.

Det finns ett uttalat behov av en mer samordnad symbolpolicy från många organisationer och personer. Det visar bland annat en förstudie gjord 2002 av Handikappombudsmannens Tillgänglighetscenter.

Det finns en oro över att nya symbolsystem utvecklas kontinuerligt utan hänsyn till särskilda behov som till exempel personer med olika funktionsnedsättningar kan ha.

För personer med kognitiva funktionsnedsättningar och för personer med nedsatt syn och hörsel, är det angeläget att göra en översyn

av dagens bildsymboler för att åstadkomma en mer samordnad användning i skilda delar av samhället.

Även för personer som har begränsade kunskaper i skriften svenska, till exempel barn, vissa invandrare och utländska turister, är ett funktionellt symbolspråk för lättillgänglig information av stor betydelse.

Användandet av enhetligare och mer funktionella bildsymboler, som utgår från konceptet Design för alla, kommer att kunna göra olika platser i samhället mer tillgängliga för alla människor.

Helhetssynen är primär och det långsiktiga målet är att öka tillgängligheten och orienterbarheten i samhället. Ett delmål är att utforma "symbolriktlinjer" för att öka graden av enhetlighet och funktionalitet av bildsymboler.

Att sprida kunskap och höja medvetenheten om bildsymboler är också en viktig uppgift. Ämnet berör många samhällsområden och myndigheter. Därför finns ett behov av ett samarbetsprojekt om bildsymboler - ett projekt som samlar den kunskap som finns och utvecklar ny kunskap, som tar fram förslag på utformning av symboler samt arbetar för att dessa symboler används.

Detta projekt tar del av den internationella standardiseringen inom området, så att erfarenheter kan tas till vara och onödigt dubbelarbete undvikas.

Mål

× Att arbeta för att det ska finnas enhetliga och funktionella bildsymboler inom samhällets olika sektorer; fysiska och digitala miljöer och produkter. Symboler i den publika miljön kan i framtiden också bli bärare av digital information.

⌘ Att öka begriplighet och tillgänglighet för alla människor och särskilt för människor med olika funktionsnedsättningar. I synnerhet för personer med funktionsnedsättningar som påverkar synen, den kognitiva förmågan eller rörelsehindrade.

⌘ Att ge möjlighet att öka orienterbarheten enligt konceptet Design för alla.

Strategi

⌘ Att arbeta tvärvetenskapligt mellan brukarbehovet och tillämpningsområden tidigt i processen.

⌘ Att ta fram en standard för gemensam utformning, hantering och en grundläggande policy.

Förväntat resultat

Det förväntade resultatet är en standard med riktlinjer och policy för utformning och användning av bildsymboler

Omfattning och avgränsning

Genomförande av aktiviteter i publik miljö, som t. ex. bildsymboler för restaurang, taxi, toalett, olika väg- och hänvisningssymboler, bankomat, bibliotek, vårdcentral, vänthall, hiss, information, centrum, lekplats, sport- och simhall, fritidsanläggning, utrymning för rullstol, fornminne, museum, hotell, stormarknad m. fl.

Bildsymboler som ett personligt hjälpmedel för en enskild diagnosgrupp ingår inte. Konceptet Design för alla tillämpas för ökad tillgänglighet för så många som möjligt.

Organisation och aktiviteter

En teknisk kommitté (TK) har bildas. TK inrättar arbetsgrupper under sig. Arbetsgrupperna ska ledas av en gruppledare som ska redovisa arbetet fortlöpande för TK.

Aktiviteter som fördelas i arbetsgrupper:

⌘ Göra en inventering och sammanställning av hur bildsymboler och symbolsystem ser ut hos olika intressenter och användare av bildsymboler.

⌘ Lämna förslag till bildsymboler inom området där det saknas symboler.

⌘ Utvärdera existerande bildsymboler inom ett antal områden med hjälp av användarpaneler/brukargrupper.

⌘ Ta fram kunskap om vilka behov och krav som ska uppfyllas för personer med funktionsnedsättning enligt konceptet Design för alla.

⌘ Framställa en kravspecifikation baserad på de krav och behov som framkommit i utvärderingarna. Kravspecifikationen ska bli ett första utkast till nationella riktlinjer för framtida standarder.

⌘ Utveckla förslag och nya prototyper på bildsymboler som uppfyller kraven enligt nationella riktlinjer och förslag till standarder.

⌘ Utvärdera designförslag och prototyper med användarpaneler/brukargrupper.

⌘ Utveckla och uppdatera första utkastet till nationella riktlinjer för ny standard.

⌘ Inventera behovet av symboler som saknas i publik miljö.

Projektorganisation och deltagare

Tekniska kommittén ska bestå av representanter för projektfinansiärerna. Deltagandet i tekniska kommittén är öppet för alla intressenter på marknaden såsom företag, organisationer, statliga verk, myndigheter etc.

Den tekniska kommittén har möjlighet att utöver ordinarie projektdeltagare även adjungera eller inbjuda expertis som inte representerar projektfinansiärerna.

Hjälpmiddelsinstitutet (HI), Swedish Standards Institute (SIS), Handikappombudsmannen (HO), Handikappförbundens samarbetsorgan (HSO), Föreningen för kognitivt stöd (FKS) och Specialpedagogiska institutet (SIT) ansvarar för genomförande av projektet.

Projektet drivs delvis med stöd ur Allmänna arvsfonden.

Du är välkommen att delta i projektet, kontakta:

Lis Kløve, tfn: 08-620 17 87,
e-post: lis.klove@hi.se,
Hjälpmiddelsinstitutet eller

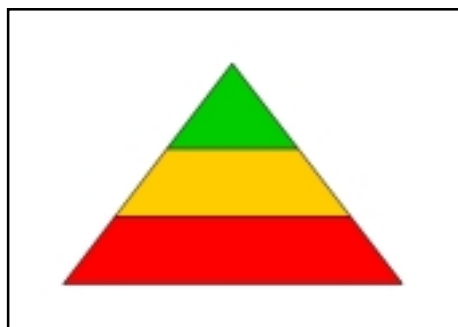
Christina Stange, tfn: 08-555 520 49,
e-post: christina.stange@sis.se,
Swedish Standards Institute

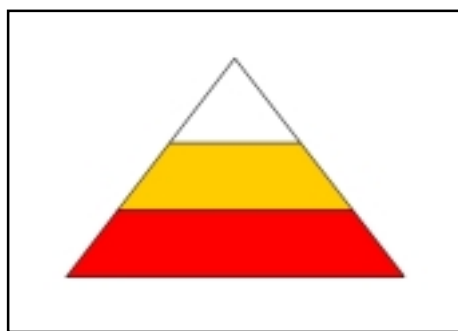
Hjälpmiddelsinstitutet

Box 510, 162 15 Vällingby
Tfn 08-620 17 00
Fax 08-739 21 52
Texttfn 08-759 66 30
E-post registrator@hi.se
Webbplats www.hi.se

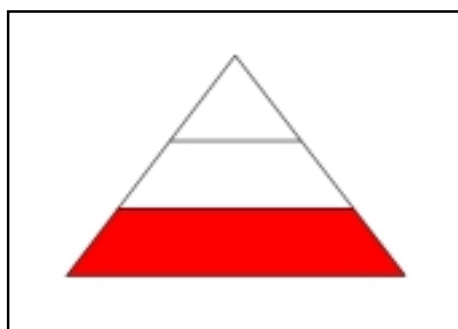
Design för alla

Design för alla är när produkter, tjänster och miljöer kan användas utan någon individuell anpassning.

Lägre nivå på tillgänglighet är när man på ett flexibelt sätt kan göra det möjligt att anpassa produkter, tjänster och miljöer på alternativa sätt eller anpassa dem efter individuella behov.

Lägsta nivån är när man anpassar produkter, tjänster och miljöer efter olika personers individuella behov och när man måste tillverka eller använda någon annan individuell sÄrlösning eller hjälpmedel.